

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

SESTADIENIS

Nr. 75 (4268)

Anykščiai

1981 m. birželio mėn. 27 d.

Kaina 2 kap.

LKP Anykščių rajono komiteto III plenumas

Kolektyvų vaidmuo gerinant jaunimo darbinį auklėjimą

(Iš LKP rajono komiteto sekretoriaus J. DAILYDĖS pranešimo)

TSKP CK Generalinis Sekretorius draugas L. Brežnevus partijos XXVI suvažiavime pabrėžė, kad „tarybinis žmogus — tai sąžiningas darbo žmogus, aukštos politinės kultūros žmogus, patriotas ir internacionalistas. Jį išugdė partija, didvyriška šalies istorija, visa mūsų santvarka. Jis gyvena pilnakraujį naujo pasaulio kūrėjo gyvenimą...“.

TSKP XXVI suvažiavimas iškėlė nepaprastai reikšmingą uždavinį — iš tikrųjų pasiekti partijos idejinio-teorinio, politinio auklėjimo, organizacinio ir ūkinio darbo vienovę. Ši uždavinį įgyvendinti galėsime tik sutelkiantis partiniu, tarybinu, ūkiniu, profsąjungų ir komjaunimo organų pastangomis, toliau didindami darbo žmonių, jaunosios kartos komunistinio auklėjimo veiksmingumą, nes tik giliai suvokdami partijos vidaus ir užsienio politiką, tik nuolat rūpinamiesi savo idejinio-politinio ir dvasinio branda darbo žmonės, vpač jaunuoliai, taps aktyviais komunistinės visuomenės statytojais.

Reikia pasakyti, kad rajono pirminių partinių organizacijų ir darbo žmonių kolektyvų įtempio darbo dėka visose mūsų rajono pramonės įmonėse sėkmingai buvo įvykdytos praeitų metų planinės užduotys ir socialistiniai iššūkiai. Baigiamaisiais dešimtojo penkmečio metais atkaklus rajono žemės ūkio darbuotojų triūsas susilaukė aukšto įvertinimo: trečioje respublikos rajonų ekonominėje grupėje už 1980 metų III ketvirčio pasiekimus augalininkystės srityje ir už 1980 metų gamybinės-ekonominės rodiklius anksčiau nei planu socialistinio lenktyniavimo nugalėtojais.

Gana sėkmingai ekonominio ir socialinio vystymo raidos planai dešimtojo penkmečio eigoje buvo įgyvendinami. Statybinių medžiagų kombinato, Mechan-

zuotos kolonos, vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“, „Anykščių šilėlio“, „Gintaro“, „Lenino keliu“, Svėdasų kolūkių, Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio, Sodninkystės tarybinio ūkio ir kituose gamybinuose kolektyvuose, kuriuose kartu su aktualiu gamybos problemų sprendimu nemaža priemonių įgyvendinta tvarkant gamybinių, administracinių pastatų ir gyvenamųjų namų apilinką, keliant dirbančiųjų idejinį politinį lygį ir jų profesinį meistriškumą, ruošiant gera jaunųjų gamybinių pamainą.

Kalbant apie kolektyvo vaidmenį jaunimo komunistinio auklėjimo procese, vienu iš lemiamų veiksnių darbo žmonių gamybiniame aktyvumui sužadinti, jaunimo iniciatyvai ir kūrybiniam aktyvumui pasireikšti visada buvo ir yra gerai organizuotas kolektyvuose socialistinis lenktyniavimas.

Rajone socialistinio lenktyniavimo nugalėtojams pasiskatinti ir jų pasiekimams įvertinti yra įsteigta nemaža specialių prizų, kurie įteikiami ūkiams už laimėjimus, pasiekus ne tik ekonomikos, bet ir socialinio vystymo bei kultūros priemonių įgyvendinimo srityse. Šiuos pereinamuosius prizus ne kartą išsikovojo „Lenino keliu“, „Anykščių šilėlio“, „Svėturio“, Svėdasų, „Gimtosios žemės“ kolūkių, Kelių eksploatacijos valdybos ir kiti kolektyvai.

Sprendžiant gamybos ir žmonių politinio auklėjimo klausimus, labai svarbu, kad partinės ir komjaunimo organizacijos, profsąjungų vietos komitetai ieškotų ir plačiau taikytų galimai efektyvesnes socialistinio lenktyniavimo formas jaunųjų gamybinių tarpe, rodytų jaunimui pastovų dėmesį ir naitikėlimą, ugdytų jo šeiminingą žvilgsnį į kolektyvo reikalus. Būtina pasiekti, kad socialistinio lenktyniavimo

sąjūdis kiekvienoje įmonėje, statybiniame organizacijoje, ūkyje, ceche, brigadoje ar fermeje skatintų žmones geriau panaudoti vidinius rezervus ir galimybes, kad šis sąjūdis taptų teigiamos pirmųjų patirties ir gerų iniciatyvų puoselėtoju.

Štai „Svėturio“ kolūkio valdyba, pirminė partinė organizacija ir profsąjungos komitetas, siekdami padidinti pieno gamybą sudėtingu žiemojimo laikotarpiu, paruošė papildomas skatinimo priemones melžėjoms. Premijos buvo mokamos pirmasias prizines vietas užėmusioms melžėjoms, kiekvieną savaitę susumavus lenktyniavimo rezultatus, jeigu melžėjos padidino pieno išmilžius ir pasiekė jo didesnę riebumą. Materialinio skatinimo priemonės čia buvo taikomos ir pakaitinėms melžėjoms bei karvių šerikams, jei jų prižiūrimų karvių grupėje padidėjo primelžto pieno kiekis ir kokybė, lyginant su praėjusios savaitės rodikliais. Tokia socialistinio lenktyniavimo organizavimo ir papildomo skatinimo forma šiame ūkyje sėkmingai pasiteisino. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, ar ne per daug išlaidų daroma, taikant kas savaitinius išmokėjimus žiemojimo laikotarpiu fermų darbuotojų premijavimui? Tačiau gamybos rezultatai ir ekonominiai rodikliai liudija priešingai: ūkyje kasmet iš kiekvienos karvės vidutiniškai primelžiama apie 3800 kg pieno ir, svarbiausia, kad 1 cent pieno savikaina yra mažiausia, palyginus su kitu rajono ūkių pieno savikaina.

Daugelyje rajono darbo kolektyvų sėkmingai vystoma aukštesnio lygio socialistinio lenktyniavimo forma — kovos už komunistinę pažūrą I darba ir komunistinio darbo spartuolių sąjūdis. Rajone jau esama 140 padalinių: iškovojusių komunistinio darbo brigadų vardus ir daugiau kaip 3 tūkstančiai komunistinio darbo spartuolių, kurių tarpe nemažai jaunimo.

Neretame gamybinių kolektyvų yra įkurtas jaunimo globotojų tarybos, kurios be tarpininkų rūpinasi, kad jauna žmogų lydetų draugiška ir sveika darbinė aplinka, kad vyresnių draugų jam skiriamas dėmesys ir atidumas padėtų natūraliai savo lėgas, atsikleisti galimybes, padėtų išvengti žalingos įtakos. Pavėzdžiui, „Gintaro“ kolūkio. Buitinio gyventojų aptarna-

SOCIALISTINIO LENKTYNIAVIMO BARUOSE

Kas sukaups daugiausia pašarų?

Anykščių rajono LDT vykdomojo komiteto Žemės ūkio valdyba ir Žemės ūkio darbuotojų profsąjungos Anykščių rajono komitetas priėmė nutarimą dėl rajono ūkių socialistinio lenktyniavimo gaminant pašarus 1981 metais. Numatyta, jog šio socialistinio lenktyniavimo nugalėtojai rajono ūkių, brigadų arba skyrių tarpe bus išaiskinami pagal pašarų gamybos rezultatus, pasiekus iki šių metų spalio 1 dienos. Balais bus vertinama, kaip ūkiai ir jų padaliniai bus įvykdę šieno, šienainio, žolės mielių bei kapojų, siloso gamybos ir cheminio pašarų konservavimo planus, taip pat, kiek ūkiuose bus paruošta savo gamybos pašarų (be pašarinių grūdų), skaičiuojant pašariniais vienetais kiekvienam sutartiniam galvijui. Apskaičiavimui bus panaudotas šių metų sausio 1-ąją laikytų galvijų skaičius. Balais bus skaičiuojami priklausomai nuo ūkių (brigadų, skyrių) užimamos vietos ekonominėje grupėje arba ūkyje. Šio socialistinio lenktyniavimo nugalėtojai bus pripa-

mo planus, taip pat, kiek ūkiuose bus paruošta savo gamybos pašarų (be pašarinių grūdų), skaičiuojant pašariniais vienetais kiekvienam sutartiniam galvijui. Apskaičiavimui bus panaudotas šių metų sausio 1-ąją laikytų galvijų skaičius. Balais bus skaičiuojami priklausomai nuo ūkių (brigadų, skyrių) užimamos vietos ekonominėje grupėje arba ūkyje. Šio socialistinio lenktyniavimo nugalėtojai bus pripa-

žinti ūkiai, surinkę daugiausia balų rajone bei ekonominėje grupėje, ir atitinkamai — brigados bei skyriai ūkiuose.

Ūkių vadovams bei profsąjungos komitetų pirmininkams nurodyta pasirūpinti, kad medžiaga apie socialistinio lenktyniavimo gaminant pašarus rezultatus būtų viešai skelbiama ūkiuose ir paliekta rajono Žemės ūkio valdybai iki spalio 3 dienos. „K. d.“ inf.

Pirmaujančių gretose

Važiuodami rajono keliais, sutiksime nemažą automobilių su MSMV emblema, vežančių žvyrą, smėlį, drenažo vamzdelius. Darbo veteranų, išdirbusių Melioracijos valdyboje 15 ir daugiau metų, yra net 12, kurių tarpe V. Staškevičius, A. Brukys, A. Skapas, R. Ciukšys, A. Kavoliūnas, J. Pilkauskas ir kiti. Per 5 šių metų mėnesius pervežta 88 tūkstančiai tonų krovinių, planinė užduotis įvykdyta 102,3 proc. Įvykdytos taip pat autoparko panaudojimo ir parko paruoši-

mo koeficientų užduotys. Melioratoriai dirba sutartinai, kuo efektyviau, racionaliau.

Visada pirmųjų gretose žengia vairuotojai J. Jurkėnas, D. Voveris, K. Leonovas ir kiti, kurie krovinių pervežimo užduotis įvykdo 119—126 proc.

Stropumu ir darbštumu pasižymi autobuso vairuotojas komjaunuolis Juozas Mačys. Nesant valdyboje sporto metodisto, Juozas daug pastangų skiria sportinei vaikų organizuoti. Nuveža jis žmones į objektus, vėliau juos veža paplūsti, o vakare vėl parveža iš objektų į Anykščius. Vakare — krepšinio, tinklinio treniruotės. Anksty rytą vėl ant ratų.

A. Verikienė

J. DIDZGALVIO nuotrauka: vienas iš geriausių MSMV vairuotojų Vytautas Staškevičius, MSMV kolektyve dirbantis 20 metų. Daugkartinis vairuotojų tarpe soc. lenktyniavimo nugalėtojas, komunistinio darbo spartuolis šių metų 5 mėnesių planinę užduotį įvykdė 143 procentais.

Gaminsime daugiau pieno

Teigiami poslinkiai, stipriant pašarų bazę, mūsų ūkyje išryškėjo jau pernai, kai augalininkystės padaliniai emė vadovauti rūpestingai, turįs organizacinių gabumų agronomas A. Baura. Tiesa, reikiamo pašarų kiekio pernai nepavyko sukaupti, tačiau stambiųjų ir sultingųjų pašarų kokybė buvo žymiai geresnė, negu ankstesniais metais. Ypač daug buvo užsiauginta pašarinių runkelių, sukaupta 300 tonų šieno daugiau, negu užpernai.

Jau žiemojimo pradžioje karves suskirstėme į 8 produktyvumo grupes, ir jos buvo šeramos tiksliai pagal suplanuotus racionus. Kad gautume sveikesnius veršelius ir pasiektume didesnių primilžių, karvėms prieš apšersimą ir po jos vietoj siloso duodavome runkelių ir daugiau šieno. Dėl to sumažėjo bandoje sergančių karvių, pavyko išsaugoti daugiau veršelių.

Pieno milžūnų pilnėjimui nemažą įtaką turėjo ankstyvas karvių išginimas į ganyklą. Ganiavą pradėjome gegužės 8—9 dienomis. Kol ganykloje atsirado pakankamai žolės, karves šėrėme papildintu žiemos racionu.

Kad aprūpintume karves jauna žole: pirmąsias pradalgas kultūrinėse ganyklose nupjovėme birželio pradžioje. Sieną iš aptvarų išvežė, ganyklą nedelsdami patresėme azotinėmis trąšomis. Dabar karves jau ganome atolose. Leliūnų ganyklose, kur atol-

las dar nespėjo užaugti, o žolė paliktuose ganymuose apšersime buvo peraugusi, karves laikinai šėrėme papildomai žalia mase, o peraugusią žolę nušienavome. Taip pasitvarkius, Leliūnų fermeje pieno išmilžiai vėl pasiekė ankstesnį lygį ir pradėjo didėti.

Dabar iš karvės per parą melžiame po 1,2 kg pieno daugiau, negu tuo pačiu laikotarpiu pernai, o nuo metų pradžios karvių produktyvumas vidutiniškai padidėjo 15 proc.

Nemažą reikšmę pieno gamybos didinimui turėjo ir įtemptas gyvulių augintojų socialistinis lenktyniavimas.

Kas savaitę rengiami gyvulininkystės specialistų, ir kas mėnuo — visų gyvulininkystės darbuotojų pasitarimai, kuriuose visų pirmiausia aptariame pieno gamybos rezultatus.

Nors karvių produktyvumas šiemet pas mus padidėjo, tačiau kolūkio gyvulių augintojai negali tenkintis dabartiniais, palyginti kukliais, pieno gamybos rodikliais. Kaip pirmąją ribą esame užsibrėžę pasiekti karvių produktyvumą po 3100 kg pieno per metus. Ateityje stengsimės dar rūpestingiau eksploatuoti ganyklas, sukaupiti daugiau ir geresnių pašarų žiemai, tobulinti veislinį darbą pieno fermeje.

G. Keblienė

„Už taiką“ kolūkio vyr. zootechnikė

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiume

Už sėkmingą dešimtojo penkmečio užduočių įvykdymą ir pasiekus aukštus darbo rodiklius TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas įsakė dėl VPSTC pavaldžių organizacijų, įmonių ir įstaigų darbuotojų apdovanojimo TSRS ordinais ir medaliais apdovanojo:

ANYKŠČIŲ RAJONAS
MEDALIŲ „UŽ DARBO SAUNUMĄ“

Stankevičių Henriką — Respublikinės profsąjungų kurortų valdymo tarybos „Šilėlio“ poilsio namų direktorių.

rukeltė iš pusl.

Kolektyvo vaidmuo gerinant jaunimo darbinį auklėjimą

Užrašai iš plenumo.

Labai svarbu ateiityje rajono ūkiuose kelti gamybos procesų mechanizavimo lygį, kuo efektyviau panaudoti sudėtingą techniką. Tačiau atskiruose rajono ūkiuose, kaip „Už taiką“, Skiemonių kolūkiuose, vieno sąlyginio etaloninio traktoriaus išdirbis dar yra 1,5–2 kartus mažesnis už pasiektą išdirbį pirmajaujančiuose rajono ūkiuose. Ne mažiau aktualu, kad rajono ūkiuose pagrindiniam darbo barams ir padalinams vadovautų kvalifikuoti žemės ūkio specialistai. Dabar rajone vidutiniškai vienam ūkiui tenka 32 diplomuoti specialistai ir 148 masinių profesijų darbininkai, jų tarpe 38 baigę kaimo proftechnines mokyklas. Bet rajono ūkiams dar reikia daugiau traktorininkų-mašinistų, vairuotojų, šaltkalvių, elektrikų, karvių melžėjų ir kt. augintojų. Ypač svarbu geriau sukomplektuoti mechanizatorių kadrus „Atelies“, Andriūškio, „Už taiką“, Cerniachovskio, „Vienybės“ kolūkiuose. Jaunosios pamalnos gyvulininkystės fermoms ugdyti reikėtų didesnę dėmesį sutelkti „Aušros“, K. Štaro, „Pirmyn į komunizmą“, Levaniškio, Cerniachovskio ir kituose kolūkiuose. Nenormalu, kad kai kuriuose rajono ūkiuose vi-

duriosios grandies padalinį vadovais dirba ne žemės ūkio specialistai, bet praktikai. Yra neretų atvejų, kai diplomuoti žemės ūkio specialistai ir kvalifikuoti darbininkai į paskyrimo vietas visai neatvyksta, o ūkių vadovai apie tai neinformuoja atitinkamų organizacijų ir su tuo susitarko. Dar neretais atvejais žemės ūkio technikų auklėtiniai — specialistai įsidarbina ne žemės ūkio paskirties įmonėse, įstaigose ir organizacijose, o specialistų ir kvalifikuotų darbininkų ūkiuose įtvirtinimo klausimus mažai analizuoją rajono žemės ūkio valdyba, ūkių vadovai, pirminės partinės ir komjaunimo organizacijos, neslėmė veiksmingų priemonių padėti gerinti.

Siekiant paskatinti jaunimą dirbti žemdirbių kolektyvuose ir statybinėse organizacijose, partinės ir komjaunimo organizacijos žymiai didesnę dėmesį turėtų kreipti socialiniams psichologiniams veiksams, betarpiškai padedantiems jaunuos mechanizatorius, gyvulininkystės darbuotojus sutelkti į aktyvią visuomeninę veiklą, didinti jų atsakomybę už bendrą kolektyvo reikalus. Kaip taisyklė, tuose ūkiuose, kur linkama panaudoti socialiniai psichologiniai svėrai, mechanizatoriai aktyviau dalyvauja racionalizatoriniame

sąjūdyje, techninėje kūryboje.

Tarantis su žmonėmis, kaip geriau atlikti jiems pavestus darbus, galima dažniau informuojant juos apie gamybos eigą, pasiekimus ir problemas, įdėmiai įsiklausant ir reaguojant į žmonių pasiūlymus, puoselėjant darbinę ir kitas gražias liaudies tradicijas, kolektyvuose dažniausiai formuojasi palankus psichologinis mikroklimatas, savitara darbinis ir kolektyviškas atmosferos. Bet atskiruose kolektyvuose tokios palankios aplinkos vis tik dar pasigendama. Apie tai liudija pareikšti partiniuose susirinkimuose Jakiškio tarybinio ūkio elnių gamybininkų — komunistų pasisakymai, kuriuose teigta, kad kaimo negerovės visuomeninėje gamyboje, darbu organizavime, kad ūkio vyriausiųjų specialistų darbe dar pasireiškia abejingumas ir apalaidumas. Todėl neatitiktinai šlame ūkyje pastaraisiais metais labai pablogėjo gamybiniai-ekonominiai rodikliai, pasireiškia čia nemaža apalaidumo ir antisocialinių faktų gyvenviečių ir gamybinų pastatų aplinkos tvarkymo srityje, jau nekalbant apie estetinės ir grožio puoselėjimą, gerų tradicijų įtvirtinimą.

Kūrybingai ir sumaniai taikyti socialinius-psichologinius svėrus visus komunis-

tus įpareigoja TSKP CK nutarimas „Dėl tolesnio ideologinio, politinio auklėjamojo darbo gerinimo“.

Pakilius, darbingos nuotaikos kolektyve neįmanoma sukurti be aktyvaus jaunų žmonių dalyvavimo meno saviuokloje, sportiniame judėjime, turizme. Tačiau šioms reikalsms atskiruose gamybinuose kolektyvuose vis tik pasireiškia abejingumas. O juk partinės organizacijos būtina gerinti politinio auklėjamojo darbo kokybę ir veiksmingumą, šį darbą organizuoti planingai ir diferencijuotai, vengti šabloniškumo ir formalizmo. Jeigu kalbame apie darbo drausmę, tai griežtesnį ir įtaigesnį pokalbį apie tai turi girdėti ir darbo drausmės pažeidėjai, kovodami prieš girtavimo reiškinius, aktyvesnę reiklumo ir kovos poziciją šioje srityje privalėtų užimti vadovaujantys darbuotojai, specialistai, padalinio vadovai. Negalima susitaikyti su tuo, kad atskiruose kolektyvuose dar ne visad sudaroma reiklų nepakantum atmosfera sukčių, girtuoklių ar teisėtvarkos pažeidėjų atžvilgiu.

Norint pasiekti teigiamų jaunimo įtvirtinimo kaime rezultatų, būtina ūkių vadovams, pirminėms partinėms organizacijoms užtikrinti racionalią darbų organizaciją, ypač fermose ir mehaniza-

torių kolektyvuose, sudaryti šių kolektyvų nariams kuo palankesnes darbo ir poilsio sąlygas.

Be nuoseklumo, planingo socialinių sąlygų gerinimo ir tobulinimo, be patogių gyvenamųjų namų statybos neįsivaizduojame kaimo atelies. Nors esama rajone ir gražių pavyzdžių, liudijančių apie ūkiuose statomus jaukus gyvenamuosius namus, pavyzdinčiai tvarkomas gyvenvietes, tačiau kultūros švietimo įstaigų, kino demonstravimo punktų būkle gerinti reikia atidesnį dėmesį sutelkti Levaniškio, „Pirmyn į komunizmą“, Cerniachovskio, „Puntuko“ kolūkiuose, Naujasodžio ir Staškiniškio tarybinuose ūkiuose. Būtina ateityje pastatyti kultūros namus, vaikų darželius, valgyklas, fėlčerinius punktus, visuomenines pirtis ūkiuose, kuriuose šių statinių dar nėra arba esami pastatai neatitinka šių dienų reikalavimų.

Labai svarbu, kad daugiau liaudies ūkio specialistų vadovautų moksleivių gamybinėse praktikai, jaunųjų mechanizatorių ir gyvulininkystės darbuotojų profilio būreliams. Visa tai padėtų stiprinti mokyklų ir gamybinų kolektyvų ryšius, didinti kolektyvų vaidmenį besimokančio jaunimo darbiniam auk-

lėjimui. Reikalinga ūkių vadovų, visuomeninių organizacijų konkreti parama ne tik sprendžiant mokyklų materialines bazės stiprinimo uždavinius, bet ir organizuojant prorientavimo darbą moksleivių ir jų tėvų tarpe, geriau atsižvelgiant į moksleivių polinkius, gabumus bei ūkio reikmes atskirioms profesijoms.

Mokyklų ir ūkių pirminės partinės ir komjaunimo organizacijos privalo ypač atkreipti dėmesį į tai, kad atitinkamas klases baigusius berniukų būtu daugiau nukreipta mokytis į žemės ūkio technikumas, o abiturientų — į žemės ūkio aukštąsias ir spec. vidurines mokyklas.

Svarbu vietinėje spaudoje ir radio laidose plačiau ir įtaigiau propaguoti geriausiųjų kolektyvų darbo patirtį, partinių ir komjaunimo organizacijų kryptingą veiklą jaunimo profesinio orientavimo ir jo darbinio auklėjimo baruose, gražių darbinų tradicijų įdiegimo patyrimą.

Anykščių rajono partinė organizacija yra pajėgi suburti darbo kolektyvus, visus rajono komunistus TSKP XXVI ir LKP XVIII suvažiavimų nutarimų bei nesenai įvykusio LKP Centro Komiteto II-ojo plenumo nubrėžtų uždavinių įgyvendinimui.

IŠ PLENUMO DALYVIŲ MINČIŲ, PASIŪLYMŲ

— Ūkių bei įmonių kolektyvuose darbo ir buities sąlygų gerinimas žymiu mastu priklauso nuo to, kaip sparčiai statomi nauji ir rekonstruojami seni pastatai, — pažymėjo, kalbėdamas plenumo, rajono LDT vykdomojo komiteto pirmininkas A. BUDAVICIUS. — Todėl socialinių problemų sprendimui rajone didelę įtaką turi statybinio organizacijų darbas. Bet šiais metais beveik visos rajono statybinės organizacijos nesuderinamos su rangos darbų uždavimais. Antai, šių metų pirmųjų 5 mėnesių darbų uždavotus savo įėjomis iš visų rajono statybinio organizacijų įvykdė vien tik Mechanizuota kolona.

Peršali išvada, tęsė kalbėtojas, jog daugelyje rajono statybos aikštelių dar labai pasigendama organizuotum: vėluojama atvežti darbininkus į objektus, apripiinti juos medžiagomis ir mechanizmais. Kad statybos darbai vyktų sklandžiau, būtina daugiau dėmesio skirti statybinio organizacijų vidurinėsios grandies kadrams, rūpintis jų kvalifikacijos kėlimu, organizacinių įgūdžių tobulinimu. Darbštumo ir pareiškimo pavyzdžius statybos aikštėse turi rodyti jose triūsiantys komunistai.

Kalbėdamas apie žemdirbių jaunuosius pamalnos ugdyimą, A. Budavičius pabrėžė, jog gerų rezultatų apripiinant žemės ūkį gamybinio profesijų kadrus bus pasiekti tik tada, kai visi ūkių socialinio vystymo klausimai bus sprendžiami kompleksiskai. Ypač svarbu kaime paspartinti gyvenamųjų namų statybą.

— Kadru pastovumui ūkyje, — pažymėjo „Gimtosios žemės“ kolūkio pirmininkas A. ABRASKEVICUS, — lemiamą įtaką turi susiformavęs kolektyvo moralinis mikroklimatas. Jaunimas nenor dirbti ten, kur išryškėja vadovų šurkštumas, nepagarba žmogui. Kad „Gimtosios

žemės“ kolūkyje būtų sudarytas tinkamas mikroklimatas, rūpinasi kolūkio pirminės partinės ir kitų visuomeninių organizacijų aktyvas. Beveik visi vaikinai, atitarnavę Tarybinėje Armijoje, grįžta į kolūkį.

Kalbėtojas papasakojo, jog bendromis kolūkio aktyvo, tėvų, pedagogų pastangomis pavyko pasiekti neblogų rezultatų, skatinant Viešintų vidurinės mokyklos moksleivius rinktis mechanizatorių ir kitas ūkiui reikalingas profesijas. Tačiau didžioji dalis merginų tokias profesijas, kaip melžėjos, laiko „nemadingomis“, nors darbas šiuolaikiname pieno fermos komplekse joms patiktų. Šita psichologinė bariera reikiama bendromis žemdirbių ir pedagogų įėjomis ryžtingai įveikti.

Trečdalis Anykščių tarpkolūkinės statybos organizacijos kolektyvo — jauni, iki 30 metų amžiaus žmonės. TSO visuomeninės organizacijos padeda jiems pasirinkti tinkamas profesijas, kelti kvalifikaciją. Anie tai plenumo kalbėjo TSO pirminės partinės organizacijos sekretorius S. MASIULIS. Jis pažymėjo, jog kasmet TSO administracija pasiunčia į kursus 10–12 jaunų žmonių mėgstamoms specialybėms įsigyti. Jauniesiems statybininkams nemažą paramą suteikia jų globotojai.

Kalbėtojas pareiškė nuomonę, jog jauniems žmonėms, pasižymintiems aktyvumu, reikėtų apriboti visuomeninių įpareigojimų krūvį. Kartais pasitaiko ir taip, kad aktyvus darbininkas per dažnai kviečiamas į pasitarimus, treniruotes, repeticijas, dėl ko nukentėja jo gamybiniai rezultatai.

Rajono liaudies švietimo skyriaus profesinio orientavimo kabineto vedėja S. KAPCIENE pažymėjo, jog pastaraisiais metais rajono mokyklose pagerėjo profesinio orientavimas pačiame mokymo procese, tėvai ir mo-

kiniai išsamiai informuojami apie rajono, respublikos liaudies ūkio poreikius įvairių specialybių kadrams. Glaudesnis tapo pedagogų bendradarbiavimas su rajono Žemės ūkio valdybos ir ūkių specialistais, ūkių vadovais, skatinant moksleivius rinktis žemės ūkio mechanizatorių profesijas, šioks toks teigiamas poslinkis pasiektas, ruošiant jaunimą gyvulių augintojų profesijai. Tačiau profesinio orientavimo darbe dar pasigendama individualaus požiūrio į kiekvieno vaikiną bei merginos charakterio savybes, polinkius, mažą dėmesio skiriama taip vadinamam sunkių šeimų vaikams. Ypač platus veiklos baras šioje srityje atsiveria moterų taryboms.

— Ūkiuose gausėja sudėtingos technikos. Ją valdyti sugeba tik išsilavinę, aukštos kvalifikacijos žmonės, — pabrėžė, kalbėdamas plenumo, Cerniachovskio kolūkio mechanizatorius R. ZUKAUSKAS. Pats kalbėtojas kolūkyje pradėjo dirbti, baigęs Skiemonių vidurinę mokyklą ir kartu įsigijęs mechanizatoriaus specialybę. Jis patenkintas pasirinktu gyvenimo keliu, nes kolūkyje darbščiam ir sumaniam žmogui rodoma pagarba, stengiamasi patenkinti jo materialinius ir dvasinius poreikius. Kolūkio valdyba suteikia žemdirbiams atostogas, poilsio dienas. Organizuoja mos kolūkiečių išvykos į broliškasias respublikas, aplankomi meno kolektyvų koncertai, spektakliai.

Tačiau, kaip pažymėjo R. Zukauskas, dar tik nedidelis vaikių, baigę vidurinę mokyklą, ryžtasi dirbti ūkiuose mechanizatoriais. Neretai jie yra tėvų skatinami būtinai stoti į aukštąją mokyklą.

Kad gyvenimas kolūkyje jaunimui taptų patrauklesnis, kalbėtojas siūlė daugiau organizuoti turiningų kultūrinių renginių, pasirūpinti Katlėrių kultūros namų rekonstrukcija ir praplėtimu. LLKS rajono komiteto

sekretorius R. KUTKA pažymėjo, jog pastaraisiais metais rajono liaudies švietimo darbuotojai, mokyklų komjaunimo organizacijos ir ūkių vadovai sėkmingai organizuoja moksleivių darbą vasaros stovyklose bei gamybinėse brigadose. Sklandus darbų organizavimas vasaros trimesčio bėgyje — svarbi grandis profesinio orientavimo sistemoje, skatinanti moksleivius rinktis žemės ūkio darbuotojų profesijas. Tačiau kai kuriuose ūkiuose, įrengiant moksleivių darbo ir poilsio stovyklas, neišvengta nesklaidumų. Savaitė vėliau, negu buvo numatyta, pradėjo veikti tokia stovykla Skiemonių kolūkyje.

Kalbėtojas pažymėjo teigiamus poslinkius profesinio orientavimo srityje daugelyje rajono bendrojo lavinimo mokyklų. Pagirtina yra Andriūškio aštuonmetės mokyklos moksleivių iniciatyva: net aštuoni šios mokyklos auklėtiniai, baigę 8 klases, ryžosi įsigyti žemės ūkio darbuotojų specialybes ir grįžti į gimtąjį kolūkį. Kasmet vis didesnę įtaką jauniosios kartos gyvenimo kelio pasirinkimui, ideiniam užsibrėžimui, anot kalbėtojo, turi komjaunimo pedagoginiai būriai. I šiuos būrius reikia nukreipti platus aktyvumą, principingus komjaunuolius, turinčius polinkį pedagoginei veiklai.

Geras jaunimo globojimo tradicijas yra išsilaikęs vėno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vėnas“ kolektyvas. Anie tai plenumo papasakojo šios įmonės priėmėja-pridavėja A. SKAPIENĖ. Šio kolektyvo gamybos veteranai, daugiausia komunistai, globoja po 1–2 jaunuosius darbininkus, rūpinasi, kad jie įvaldytų techniką, pavyzdinčiai elgtųsi buityje, olosti savo kultūrinę akiračią. Atėjusiam į Susivienijimą jaunam darbininkui, žengiančiam pirmuosius savarankiško darbo žingsnius, yra iškilmingai įteikiamos at-

minimo dovanėlės. Susirinkimuose pagerbiami įmonės veteranai, kurie pakviečia jaunuosius darbininkus sąžiningai trūsti, branginti garbingą darbininko vardą.

Didelį poveikį kolektyvo auklėjimui turi Susivienijime rengiamos darbo ir mokslo pirmūnų šventės. Vaikai ir tėvai jose sužino apie vieni kitų pasiekimus, mokosi branginti šeimos ir kolektyvo garbę.

Aukštų darbo našumų, tvirta ekonomika, geromis žmonių buities sąlygomis gali teiseitai didžiulis „Levinio keliu“ kolūkio kolektyvas. Kalbėdamas plenumo, šio kolūkio pirminės komjaunimo organizacijos sekretorė N. MAISELIENĖ pažymėjo, jog kolūkyje kasmet nuosekliai įgyvendinami vis nauji socialiniai pertvarkymai: rekonstruojami pastatai, plačiau įdiegiamos darbų mechanizavimo priemonės laukuose ir fermose. Netolimoje ateityje kolūkyje stos rikiuotėn nauja valgykla, šiltnamiai, kolūkiečių butai bus centralizuotai šildomi ir į juos tiekiamas karštas vanduo.

Nuolatinis kolūkio vadovų, visuomeninių organizacijų rūpinimasis žmonių darbo ir buities sąlygomis, jų poilsio padeda išvengti kadrų kaitos. Kolūkiečių vaikai ryžtasi rinktis tėvų ir kaimynų specialybes: dabar daugiau kaip 20 jaunuolių su kolūkio siuntimu mokosi kaimo profesinėse techninėse mokyklose, žemės ūkio technikumuose bei aukštesiose mokyklose.

— Norint efektyviai panaudoti agropromoninio komplekso materialinę techninę bazę, mums nirmidusia reikia apsiurpinti kvalifikuotais masiniu žemės ūkio profesijų kadrus, — pažymėjo plenumo rajono Žemės ūkio valdybos viršininkas A. DAPIULIS. Jis pateikė teigiamų pavyzdžių iš „Gintaro“, „Anykščių šilėlio“, „Atžalyno“ kolūkių, kuriuose nuolat gerinamos žmonių darbo ir buities sąlygos, jaunimas

skatinamas rinktis žemdirbių profesijas ir todėl čia išvengiama darbo rankų stokos. Tačiau dar ne visuose rajono ūkiuose šios problemas sėkmingai sprendžiamos. Anot kalbėtojo, moksleivių profesinio orientavimo rezultatus nulems jų tėvų darbo sąlygos, santykiai tarp žmonių ūkių kolektyvuose.

— Nors kasmet, — tęsė kalbėtojas, — į rajono ūkius iš profesinių techninių mokyklų atvyksta gausus jaunų mechanizatorių būrys, bet, apsiurpinant šios specialybės kadrus, kai kuriuose rajono ūkiuose didesnę pažangos nepasiekta. Taip reikalau klostosi todėl, kad didelė dalis buvusių mechanizatorių, atitarnavę Tarybinėje Armijoje, atgal į ūkius nebeįgrįžta. Blogiausia, kad tuose ūkiuose, kur traktorininkų ypač trūksta, jaunąja šios profesijos žmonių pamaina deramai nesirūpinama. Antai, „Vienybės“ kolūkyje KPTM praktikantai nukreipiami atlikti remonto darbus, nesudaroma galimybė jiems įsigyti darbų laukuose įgūdžius.

Didelę reikšmę kadrų stabilumui ūkiuose turi ir apgalvota darbo apmokėjimo bei materialinio skatinimo sistema. Nepateisinama tokia praktika, kai mechanizatorių ar kitų specialybių žmonių mėnesinis atlyginimas vienuose ūkiuose yra gerokai didesnis, negu kituose, nors atliktų darbų apimtys ir kokybės skirtumas yra nedidelis. Darbo apmokėjimo srityje nesklaidumai neretai kyla iš netikslios pirminės apskaitos, kuria daugelviu ūkių būtina tobulinti. Ūkių vadovai ir specialistai turi labiau rūpintis mechanizatorių ir vnač gyvulių augintojų kvalifikacijos kėlimu. Tai skatinas žmones siekti geresnių gamybos rezultatų, o didesnis apmokėjimas už darbą ir materialinis skatinimas padės išvengti kadrų kaitos, įtvirtinti kaime jaunąją žemdirbių pamainą.

„K. d.“ Int

Jaunimo avangarde

Mes jau įpratome sakyti komjaunimas — neramūs, džiū kartą, avangardinis jaunimo vadovas, drąsūs užmojai, iniciatyvūs pradaininkas. Neatsitiktinai tokiems epitetams vadiname VLKJS nario vardą — savo gražiais darbais, svajonėmis ir pasiekimais komjaunuoliai išsikojo autoritetą ne tik jaunimo, bet ir vyresniosios kartos atstovų — komunistų tarpe. Komjaunuoliai pakiliai nusiteikę, entuziastiškai, kaip ir visos plačiosios šalies darbo žmonės, karštai pritarė istoriniams TSKP XXVI suvažiavimo nutarimams ir jais nenukrypsta vadovaujasi.

Rajono komjaunimo organizacija sukaupė nemažą patirtį mobilizuodama jaunimą partijos nutarimams vykdyti, sutelkdama jo pastangas svarbiausiems ūkinės ir kultūrinės statybos uždaviniams spręsti. Daugiau kaip 500 komjaunuolių ir jaunuolių dabar dirba rajono pramonės įmonėse, transporto ir statybinės organizacijose, daugiau kaip 800 — žemės ūkyje. Tai didelė jėga, galinti spręsti sudėtingus ir atsakingus rajono ekonomikos ir kultūros tolesnio vystymo, darbo žmonių gerovės kėlimo uždavinius.

Konkrečią atsakymą į partijos raginimą dirbti našiau, efektyviau tapo jaunųjų gamybininkų plačiai paskleistas patirtinis sąjūdis pirma laiko įvykdyti asmenines užduotis. Į jį aktyviai įsijungė gausus būrys komjaunuolių, kurių gretose BGAK avalynininkas V. Vanagas, „Spartako“ fabriko veltinių formuotoja T. Trusova, Elmininkų eksperimentinio ūkio valdytojas V. Banys ir dau-

gels kiti, kurie sėkmingai įvykdė ir viršijo X penkmečio uždutis, gerai užmojais pradėjo XI-ąjį penkmetį.

Svarbų darbo pergalių jau XI-jame penkmetyje pasiekė MSMV vairuotojas Valentas Sateika, iškovojęs geriausio jaunojo vairuotojo vardą rajone. Jaunimo soclenktyniavimo pirmūnų gretose — „Spartako“ fabriko veltinių sutankintoja Virginija Bartusevičiūtė, valgyklos „Du beržai“ konditerė Rūta Juodelytė, jaunoji Anykščių universalinės parduotuvės pardavėja Birutė Umbrasaitė. Sektiniu darbštumo pavyzdžiu ne vienam jaunimo kolektyvui yra BGAK sluvyklos komjaunimo-jaunimo kolektyvas.

Mes didžiujamės ne tik puikiais gamybininkais komjaunuoliais, rodančiais gražų darbštumo pavyzdį. Silto atsiliepimo nusipelnė ir tie jaunimo atstovai, kurie visuomet aktyviausi visuomeninės, kultūrinės ar sportinės veiklos sukuryje. Tai „Gintaro“ kolūkio, Rajkoop-sajungos, BGAK, Sviesto gamyklos, Vyno pramonės gamybinio susivienijimo pirminių komjaunimo organizacijų sekretoriai R. Meškauskaitė, G. Lašaitė, R. Vildžiūnaitė, V. Satkevičienė, R. Gurnikas, Vidaus reikalų skyriaus komjaunimo šeimos atstovas R. Grebnickas, Anykščių III vidurinės mokyklos mokytoja R. Bagdonaitė, Valkų ir jaunimo sporto mokyklos treneris A. Bugenis, ATJ inžinierius-mechanikas K. Kelečius. Reikiamai moksleivių pirminės komjaunimo organizacijos šefuoja, gerai sprendžia jaunosios kartos auklėjimo klausimus

Anykščių II, Debeikių, Kavarsko vidurinių mokyklų pirminės komjaunimo organizacijos, vadovaujamos pedagogų S. Pajarskienės, M. Davainytės, V. Bagdžiūnienės. Gerą komjaunimo aktyvistų sąrašą būtų galima tęsti, juk autoritetą ir pagarbą nusipelnė savo aktyvia pozicija gyvenime ne vienas daugiau negu keturis tūkstančius žmonių jungiančios organizacijos narys. Tačiau neužtenka vien tik džiaugtis pasiekimais, juk yra ir problemų. Neatidėliotinas uždavinys — didinti komjaunimo grupių, cechinių komjaunimo organizacijų organizacinės veiklos sąvaramiškumą, aktyvumą. Tam ir toliau turime pastoviai mokyti komjaunimo aktyvą, greičiau, įtaigiau atskleisti žemutinių komjaunimo organizacijų vertingiausią patirtį ir ją įtvirtinti kitose organizacijose. Šio penkmečio darbuose komjaunimui iškeltas reikalingas — padėti ugdyti politiškai aktyvią, išmanančią ir mylinčią darbą, mokančią dirbti, visada pasirėngusią savo Tėvynės gynimui žmonių kartą. Kad sėkmingai įgyvendintų šiuos aukštus partijos keliamus uždavinius, rajono komjaunimo aktyvas labai jautriai turi jausti šių dienų jaunimo gyvenimo pulsą, suprasti jų interesus ir poreikius, žinoti jų troškimus. Tik tuomet bus galima reiklama linkme nukreipti komjaunimo veiklą, komjaunuolių energiją ir pastangas sėkmingam TSKP XXVI suvažiavimo iškeltų uždavinių įgyvendinimui.

A. Kučinskas
LLKJS Anykščių rajono komiteto sekretorius

TRYŠ INTERVIU VIENAM PORTRETUI

INTERVIU SU VYR.
VIREJA

— Va, atitraukė mane, Valentina, nuo darbo. Dar ko gero, kuris jūsiškis kavinės lankytojas be pietų liks... — šyptelėjau Kavarsko kavinės gamybos vedėjo Algirdo Gansiniausko kabineto duris pravėrusiai merginai baltu virėjos chalatu.

— Neliks. Ne viena gi aš dirbu... Stai vasarą žmonių kitąkart per dieną apsilankydavo bemaž po pusę tūkstančio — ir tai spėdavom...

— O kuo eilinę dieną, sakysim, kaip šiandien arba rytoj, galite pradžiuginti praalkusį svečią?

— Dienos meniu paprastai siūlo maždaug dešimties rūšių šaltus patiekalus, panašiai tiek ir karštų valgių. 3–5 konditerių paruošti gaminiai...

— Vadinas, darbo netrūksta.

— Netrūksta, bet man darbe kažkodėl lengva.

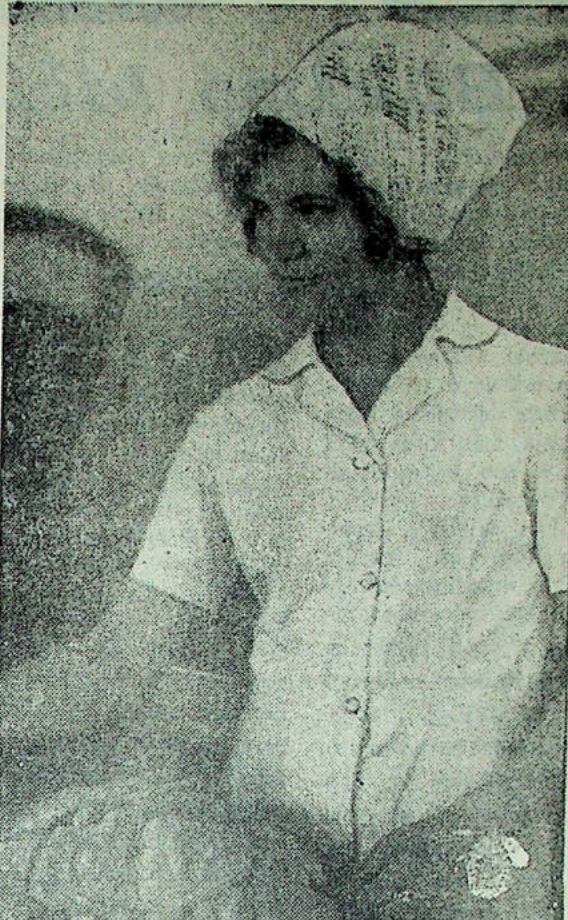
— Se tau, lengva! Išbūti ant kojų po 12 valandų prie karščių tvoskančių virvėlių, ir lengva...

— „Lengva“ gal ir ne visai tas žodis, — pasitaisė pašnekovė. — Siame darbe man tiesiog patinka ir gera. Žinoma, reikia atitinkamų kulinarijų žinių ir noro dirbti. Ir dar — sugyventi su žmonėmis, juos suprasti.

— Sugyventi su žmonėmis... Juk tai nelengvas me-nas.

— Taip, bet pas mus labai draugiškas ir gražiai sutarantis kolektyvas. Tą pajutau nuo pirmųjų Kavarsko darbo dienų — nuo 1978 metų pavasario... O Eleonorą Jakeliūnienę ir dabar nepamiršdama gali tebevadinti savąja elobotoja.

— Bet šiandien jau ir tave pačią vadina vyriausiąja pamaimos virėja. Sakyk, kaip sekasi?

Vytautas Slaučiūnas nuotraukoje: vyr. virėja komjaunuolė Valentina Barunovaitė.

— Esu įsitikinusi, kad pagrindinis raktas į žmonių širdis — paprastumas. Ir dar žinau, kaip svarbu žmogaus neįsiskaudinti, todėl pati sau esu įsikišusi: su visais elkiu kaip draugas. O kaip su vyresniais už save? Tur būt, ir su jais nereikia jaustis prasytoju. Vėl būk paprastas ir norėk dirbti savo darbą.

Cia mūsų interviu su vyr. virėja Valentina Barunovaitė nelaukiai nutrūko, nes už kontoros lango šmėstelėjo krovinio automobilio silueta. Pašnekovė atsiprašiusi išsiskubino priimti atgabentų produktų siuntas.

INTERVIU SU GAMYBOS
VEDEJU

— Nežinau, gal Valentina ir neturėjo ypatingos svajonės, apie kurią šiandien galėtum pasakyti: „Nuo mažumės svajojo apie šią profesiją...“. Arba: „Visą laiką norėjo būti...“. Bet, kad virėjos darbas jai limpa ir prie širdies, ir prie rankų — visiems matyti. — netikėtai nutrūkusią šneką pratęsė kavinės gamybos vedėjas Algirdas Gansiniauskas. — Man regis, panašiai galėtumėte pasakyti ne vien apie Valę.

— Taip, kuo galima pasi-džiaugti, tai ištis darniu kolektyvu, nors didžioji jo pusė dar neturi ir 25 metų. Antai, pernai kiekvieno darbuotojo vidutinis vienos valandos išdirbis siekė 5 rub. 95 kap., kas gerokai viršijo numatytą socialistiniuose įsipareigojimuose.

— Prie to, kas pasakyta, dar noriu pridėti, jog varčiau kavinės skundų ir vageidavimų knygą, kurią, mano supratimu, labiau tikty vadinti padėkų knyga. Jei ne apsirikau — jau dveji metai ją margina vien nuoširdžios padėkos žodžiais...

— Stengiamės. Antra vertus, visuotinas rūpestis patiekiamu valgiu kokybei bei platesniam asortimentui, kultūringam lankytojų aptarnavimui, manau, kiekvienai

maitymo įstaigai gali atnešti nemažiau gerą vardą... Na, bet mes grįžkim prie kalbos apie Valę. Aha, kad jai darbas prie rankų ir širdies limpa... Tačiau nemažiau pastebimos ir merginos žmogiškosios charakterio savybės, tarp kurių pirmuoliais išsiskiria nuoširdumą ir santūrumą bendraujant su aplinkiniais. Dar džiugina visad blavius optimizmas ir tikėjimas, kad bet kurios problemos, sunkumai — tik šiai dienai, kad rytoj būtinai bus kitaip. Neveltui kavarskiečiai Valentina Barunovaitę yra išrinkę miesto Liaudies deputatų tarybos deputate, o Kavarsko vartotojų kooperatyvo komjaunuoliai jai patikėjo nelengvas pareigas — vadovauti įjų pirminei komjaunimo organizacijai.

AUTORIAUS INTERVIU
SU SAVIMI

— Ar tau pakanka, ką spėjai išgirsti apie Valentą?

— Sunku pasakyti. Į užrašų knygutę niekuomet nesutalpinsi net menkos dalelės to, ką vadiname žmogaus gyvenimu...

Sako, tik atvažiavus Kavarskan, Valentina ilgais vakarais rašydavo laiškus namiešiams, o kiekvienos mėslos išieginės dienos sulaukus skubindavo namo, Molėtų rajonui. Bemaž porą valandų autobusu, su persėdimais, paskui iki namo dar geras kelio galas pėsčiomis... Dabar tos kelionės, sako, refesnės. Gal žmogus tvirčiau atsislojo ant kojų, o gal po Kavarsko stogais jau įsitaisė visos jo dabarties ir būsimos svajonės. Kas žino...

Laimis Vaitonis

3 psl. 1981. VI. 27

Techninė kūryba: laimėjimai ir uždaviniai

Pasakoja Visasąjunginės išradėjų ir racionalizatorių draugijos Lietuvos respublikinės tarybos pirmininkė A. BIELINSKIENĖ

Mūsų respublikos novatorių gretose — beveik 110 tūkstančių darbininkų, specialistų, mokslininkų. Tik per dešimtąjį penkmetį išradėjų ir racionalizatorių pateiktos techninės bei technologinės naujovės padėjo sutaupti 368 milijonus rublių. Už šias lėšas galima būtų pastatyti naują miestą, maždaug tokį kaip Klaipėda.

Tradicinę savo šventę — Visasąjunginę išradėjų ir racionalizatorių dieną — ypač gerai laimėjimais sutinka „Neries“ gamybinio susivienijimo novatoriai. Pernai jie modernizavo, padarė našesnius vitamininių žolės miltų agregatus, sukūrė įmonė daug keliamųjų mechanizmų bei įrengimų, paspartinsiu gamybą. Maždaug kas penktas rublis, kurį padėjo sutauptyti respublikos išradėjai ir racionalizatoriai savo pernykščiais pasiūlymais, priklauso „Neries“ novatoriams. Platus atgarsio susilaukė Tauragės statybinių medžiagų susivienijimo techninės kūrybos entuziastų priež kelėta metu pareikšta iniciatyva kompleksiška mechanizuoti imonę. Jie patobulino bei sukonstravo našius mechanizmus, ištisas technolo-

gines linijas, kur be žmogaus rankų formuojami dre-nažo vamzdžiai, pjaustomas metalas, kraunami ir vežami kroviniai, atliekama daug kitų sunkių operacijų. Tęsdami šią ieškojimų estafetę, Panevėžio „Ekrano“, Vilniaus Spalio 60-mečio radijo matavimo prietaisų gamyklų darbuotojai ėmė taikyti gamyboje pramoninius manipuliatorių-robotus, kurie užde-da ant staklių bei konvejerinių linijų televizorių kine-skopus, metalo ruošinius, nuima gatavus gaminius. Robotai jau „mokosi“ štampuotojų, liejiko, dažytojo ir kitų specialybių.

Išradėjų ir racionalizatorių kūryba per dešimtąjį penkmetį padėjo išlaisvinti nuo rankų darbo arba jį palengvinti daugiau kaip 40-čiai tūkstančių pramonės, statybos, buitės sferos, žemės ūkio darbininkų. Kaip rodo statistiniai duomenys, du penktadaliai praktikoje pri-taikytų naujovių padeda tau-pyti elektros, šilumos ener-giją bei žaliavas. Techninei kūrybai skatinti panaudotas kiekvienas rublis atneša beveik dvyliką rublių grvno pelno.

Novatorių pasiūlymams

įgyvendinti pirmaujančiose įmonėse sudarytos kūrybinės kompleksinės brigados, į kurias įtraukiami aktyviausi darbininkai, konstruktoriai ir technologai. Sistemingai rengiami geriausio racionalizatoriaus jaunųjų novatorių, išradėjų moterų konkursai, jų darbų apžūros. Paruošti dokumentaciją techniniam sumanymui padeda daugiau kaip 200 visuomeninių konstruktorių biurų. Jie veikia stambesnėse gamy-klose, prie VIRD organizacijų miestuose bei pagal liaudies ūkio šakas. Visa tai padeda plėsti racionalizatorių gretas.

Novatorių judėjimas dabar iš tiesų masiškas. Kas ant-ras VIRD narys respublikoje — darbininkas arba kolūkietis. Sunku pervertinti jų indėlį. Tačiau techninės re-voliucijos amžiuje nebeuž-tenka vien patobulinimų, nors jie ir efektyvūs. Gyve-nimas dažnai reikalauja iš esmės naujų sprendimų, ku-riant labai našius, geriau-siems pasaulyje pavyzdžiams prilygstančius prietaisus ir įrengimus, metalo plovimo stakles, elektronines skaičia-vimo mašinas, laivus, tobu-linant avalynės, drabužių siuvimo technologiją, didi-nant žemės ūkio kultūrų der-lius, gyvulių produktyvumą ir pan. Sėkmingi šių proble-

mų sprendimai pripažįstami išradimais.

„Išradėjų išradėjų“ šlovę mūsų respublikoje pelnė Kauno Antano Sniečkaus politechnikos instituto vibro-technikos sektoriaus vado-vas, technikos mokslų dak-taras profesorius K. Ragulskis. Šio mokslo linioje bei jo vadovaujamų kolegų origina-lūs darbai labai plačiai tai-komi praktikoje, duoda di-desnį kaip milijono rublių ekonominį efektą. „Milijonie-riais“ taip pat vadinami vie-nos iš pirmojo mokslo linio at-radimo mūsų krašte autorių akademikas J. Požela, Sta-tybos ministerijos „Orgtech-statybos“ projektavimo tech-nologijos tresto vyriausiasis inžinierius R. Garalevičius, „Termoizoliacijos“ mokslo tyrimo instituto sektoriaus vadovas K. Eidukevičius ir kiti. Nemažai išradimų kas-mel padaro ir gamyboje di-bantys specialistai. Tačiau labai svarbu, kad jų būtų dar daugiau. Be to, dar ne viskas išspręsta, prilaikant išradimus praktikoje, dalis jų užsiguli ir pasensta.

„Technikos kolumbai“ pa-daro darbą našesni, lengves-ni, efektyvesni. Jie su didele energija ir įkvėpimu spren-džia TSKP XXVI suvažiavi-mo iškeltą uždavinį — stip-rinti mokslo ir gamybos ry-šius. (ELTA)

KOLEKTYVINIS
DARBAS

Būkime bičiuliais

Neseniai priimtas LTSR Gyvūnijos apsaugos ir naudojimo įstatymas labai tiksliai nusako žmogaus santykį su mūsų „jaunesniaisiais broliais“. Jau ir anksčiau spauda, radijas, televizija visokeriopai aiškino gamtos apsaugos principus, tačiau dabar turime dokumentą, kuris įpareigoja mus visus ginti gyvūnus nuo nepageidautinų civilizacijos reiškių. Profesinės sąjungos, jaunimo organizacijos, gamtos apsaugos draugijos, medžiotojų ir žvejų draugijos, piliečiai turi padėti įgyvendinti valstybiniams organams gyvūnijos apsaugos ir racionalaus naudojimo priemones. O saugoti turime ką. Prasidėjo vasara — aktyvaus poilsio gamtoje metas. Miškus, ežerus, upių pakrantes užplūsta turistų srautas. Vien tik Sventąja kasdien praplaukia albė vandens sporto mėgėjų. Vieni jų elgiasi kaip ir pridera, kultūringam žmogui elgtis melynose upės platybėse ar miško pastogėje. Tačiau tenka matyti ir piktų išdaigų. Kaip žinia, kurį laiką iki Kavarsko užtvankos buvo uždrausta žūklė, bet atsirado norinčių paragauti žiobrienos. Gaila,

kad patys kavarskiečiai, užuot sudraude, mėgsta neleistinoje vietoje įmerti meškeres.

Norėtų atskirai pakalbėti apie motorizuotuosius. Po ilgesnio birželio lietaus kurne-kur ėmė kaisioti rudas galvutes voveruškos. Deja, jas, dar nespėjusias iš samanėlės išlįsti, rauna, traiško mašinų ratais. Sventosios pušynuose jau atsirado naujų laužaviečių. O kai kur jau spėjo žolytė pasidengti juodos išdagos, kai nedora ranka pavasarį degino žolę. Zuvo skruzdėlynai, paukščių dėtytės. Ir visa tai vyksta ne gūdžioje taigoje, o miesto pašonėje, kur gamta pasigrožėti išsirengia ir mokytojas, ir gydytojas. Juk tiems žmonėms ir be naujojo įstatymo yra aišku, kad sudrausti šelstančius su degtukais valikalius — mūsų pareiga. Motorizuotieji vis dažnesnieties Pienės užtvanka, kur Sventosios vanduo srūva Nevėžio pusėn. Anksčiau čia galėdavai ramiai pasiklausyti lakštutės suokimo, pasigrožėti, kaip bebrai prietemoje renčia savo statinius. Nūnai (ypač išeiginėmis dienomis) paukščių balsus nustelbia tranzistorių plyšavimas, neblaivų burnų dalnos. Ar šitaip turi elgtis žmogus ten, kur tikrieji šeiminkai keturkojai bei sparnuočiai? Ketvirtąjo gyvūnijos apsaugos įstatymo trečioje pastraipoje yra nurodyta, kad piliečiai praneša apie jiems žinomus gyvūnijos apsaugos ir naudojimo įstatymų pažeidimus. Kur reikia pranešti, kiekvienas žino. Yra apylinkės tarybos, milicijos organai, kolūkių vadovai. Kuomet gyvūnų ramybės drumstėjai pamatys, jog kiekviena nedora žingsnį pastebi budri gamtos mylėtojų akis, tuomet daugelis įstatymo suformuluotų teiginių neliks vien popieriuje.

mas, neblaivų burnų dalnos. Ar šitaip turi elgtis žmogus ten, kur tikrieji šeiminkai keturkojai bei sparnuočiai? Ketvirtąjo gyvūnijos apsaugos įstatymo trečioje pastraipoje yra nurodyta, kad piliečiai praneša apie jiems žinomus gyvūnijos apsaugos ir naudojimo įstatymų pažeidimus. Kur reikia pranešti, kiekvienas žino. Yra apylinkės tarybos, milicijos organai, kolūkių vadovai. Kuomet gyvūnų ramybės drumstėjai pamatys, jog kiekviena nedora žingsnį pastebi budri gamtos mylėtojų akis, tuomet daugelis įstatymo suformuluotų teiginių neliks vien popieriuje.

A. Palušis

Išsaugokime retuosius

Vieną saulėtą savaitgalio dieną irmaiklasė Dailės ir užkulinukas Gediminas pakvietė aplankyti Liūdiškių piliakalnį, kur pastatytas įspūdingas paminklas J. Biliūnui. Kompdami laiptais pasiekėme paminklą, simbolizuojantį „Laimės žiburį“.

Laiptais žemyn lengvai riedėjome. Ir čia, prieš paskutinę pakopą, pamatėme giloką griovelį, o jame vis bandantį išlipti, bet jau visai pavargusį tamsios spalvos, labai smailiu snukučiu žvėrelį.

Gediminas ir sakė: „Būtinai išgelbėkime tą mažylį...“.

Tam pritarė ir Dailė. Tačiau kaip tatal padaryti, nes griovelis gilus, o mūsų rankos besikamuojačio nepasiekė? Laimė, su savimi turėjome samtelį, kurio pagalba atliekame smulkių gamtos objektų tyrimą. Į nuleistą samtelį mažylis įlipo. Iškėlė į viršų pamatėme, kad tai paprastasis kirstukas.

Kirstukai priklauso smulkiųjų vabzdžių šeimai. Paprastasis kirstukas, kurio ilgis 64–80 milimet-

ru. Kūnelis, apaugęs tamsiai rudais plaukais. Apsigyvena mišriuose miškuose, susiradę lapų krūvelę po medžių šaknimis, apšviestuose pelinių graužikų urveliuose. Kartais sutinkami soduose, parkuose. Jauniklius veda 1–2 kartus per metus, kai kada net virš dešimties vaikų.

PATYS MAŽIEJI

Artimas šio žvėrelio gimnaitis — kirstukas nykštukas. Jų kūno ilgis tik 40–57 milimetrai. Nykštukų spalva panaši kaip ir paprastų kirstukų. Maždaug tiek pat ir jauniklių atveda. Daugiau mėgsta gyventi spygliuočių miškuose. Tačiau pasitaiko ir gyvenvietėse. Nykštukai patys mažiausi mūsų krašto žvėreliai. Tiek paprastieji, tiek nykštukiniai kirstukai yra labai naudingi. Minta kirmėlėmis, šliužais, žiurkėms, įvairiais vabzdžiais bei jų lervomis. Kartais iš-

drįsta pulsti už save žymiai stambesnius pelinius graužikus. Eda kirstukai labai daug: per dieną suėda daugiau, negu pats sveria. Kirstukai turi muskusines liaukas, kurios išskiria nemalonų kvapą. Toks kvapas stipriai pajuntamas, kai žvėrelis būna kieno nors užpultas. O priešų kirstukai turi labai daug. Tai visi pūšrieji paukščiai ir žvėrys. Ypač daug kirstukų sunaikina lapės. Jos puola kirstukus, užmuša, bet neėda, nes pajaučia muskusinių liaukų kvapą.

Lietuvoje dar galima užtikti ir vandeninius kirstukus. Jie 70–90 milimetrų ilgio. Viršutinė kūno dalis juoda, pilvas — pilkšvas. Gyvena vandens telkinių pakraščiuose. Juose išsikasa urvelius. Viena urvelio lenda yra po vandeniu. Moka gerai plaukioti. Minta sausumos ir vandens telkinių vabzdžiais, kitokiais gyventojais ir netgi smulkesniomis žuvimis, jų ikras. Nors žuvis padaro kai kurios žalos, bet ir vandeninis kirstukas priskiriamas prie naudingųjų žvėrelių. Tuo tarpu paprastieji ir nykštukiniai kirstukai labai vertingi biologinėje kovoje prieš vabzdžius augalų kenkėjus, pelnius graužikus.

Svarbiausias išvardintų žvėrelių aprašymo tikslas, kad mes visi gerai juos atskirtume nuo pelių. Pelės daro daug žalos, jos labai plinta, o kirstukai — naudingi, bet retėja. Tam yra daug priežasčių. Netgi kai kurie žmonės, nepažindami kirstukų, juos palaiko pelėmis ir sunaikina.

Būtų labai pravartu, kad visose mokyklose, netgi vaikų darželiuose dar daugiau dėmesio būtų kreipiama nykstančios faunos apsaugai. Jaunųjų gamtininkų darbo planuose reikia įrašyti retėjančių žvėrelių ir sparnuočių bei naudingų vabzdžių išsaugojimo priemones.

P. Šleikus
Biologijos mokslų kandidatas

Redaktorius
ST. VINCIONAS

Dėkojama

Nuoširdžiai dėkojame Autokelių valdybos administracijai ir profsąjunginei organizacijai, bendradarbiams, kaimynams, giminėms, visiems, kurie užjautė ir padėjo mums sunkią valandą, laidojant mylimą vyrą ir tėvelį Igną Maceiką.

Zmona ir vaikai

Tragiškai mirus MIN-DAUGUI RIAUBAI, reikiame nuoširdžią užuojautą velionio šeimai ir artimiesiems.
Krupieniai, Lukoševičiai, Pagaliai

BRONIUI BAGACIONUI Liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui, reikiame nuoširdžią užuojautą.
Anykščių MSMV Kavarsko baro dirbantieji

JUOZUI ZDAZINSKUI Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimam žmogui.
Anykščių MSMV Troškūnų baro mello-ratoriai.

neįspausdintas

Pušynėlis turi būti poilsio vieta

Mes gyvename Svėdasų kolūkyje. Netoli nuo mūsų dvaukščio namo yra gražus pušynėlis, kurį išretino ir sutvarkė eigulys Vytautas Bareika. Svajojome, kad šis pušynėlis bus mūsų poilsio vieta. Tačiau į pušynėlį iš netoli esančių kiaušidžių metami kritę paršeliai, verčiamos supuvusios bulvės, įvairios atliekos. — rašė laiške redakcijai G. Saulienė.

Su šiuo laišku redakcija supažindino Svėdasų kolūkio valdybą ir san. epidemiologijos stoties darbuotojus.

Svėdasų kolūkio pirminės partinės organizacijos sekretorius J. Samuolis, į šį laišką atsakydamas, redaksi-

jai taip pranešė: „Laiške iškelti faktai pasitvirtino. Organizuota talka fermos apylinkai ir šalia esančio pušynėlio sutvarkymui. Iš pušynėlio išvežtos supuvusios bulvės ir šiukšlės į savartyną, užkasti kritę gyvuliai, buvusios duobės užlygintos.“

Fermos vedėja A. Gineikienė inareigota žiūrėti, kad pušynėlis, esantis šalia kiaušidžių, nebūtų teršiamas ir kritę gyvuliai laidojami, prisilaikant veterinarinių reikalavimų“.

Į šį laišką atsakė ir Anykščių rajono sanitarijos-epidemiologijos stoties vyr. gydytoja D. Grindžukienė: „Laiške nurodyti trūkumai pašalinti. Svėdasų kolūkio valdyba įpareigota įsirengti gyvulių kapinyną ir ten laidoti kritusius gyvulius.“

Apžiūrėjus pušynėlį, rastą, kad jis dar liko užterštas senomis statybinėmis atliekomis. Okio vadovams duotas nurodymas pušynėlį sutvarkyti“.

VIDAI RIAUBIENEI
Tragiškai mirus mylimam vyrui, reikiame nuoširdžią užuojautą.
Med. seserų taryba

BRONEI KIELIENEI
Leiskite nors keliais užuojautos žodžiais palengvinti Jūsų skausmą, mirus brangiam mamyteli.
„Gimtosios žemės“ kolūkio Juozapavos fermos darbuotojai

ONAI MILIAUSKIE-NEI mirus, šeimai ir artimiesiems užjautia
„Gimtosios žemės“ kolūkio valdyba ir profsąjunginė organizacija.

BRONEI KIELIENEI
Nepaguodžiamo liūdesio valandą, mirus brangiam mamyteli, liūdime kartu.
„Gimtosios žemės“ kolūkio specialistai

BRONEI KIELIENEI
Tegu mūsų nuoširdūs užuojautos žodžiai sumažina Jūsų skausmą, mylimam mamyteli mirus.
Bendradarbiai

BRONEI KIELIENEI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimam mamyteli.
Pūkeniai, Balnos, Dikai, Jonelytė

VIDAI RIAUBIENEI ir sūneliui
Dėl tragiškos mylimo vyro ir tėvelio mirties reikiame nuoširdžią užuojautą.
Vaiku ligų skyriaus, vaikų konsultacijos ir pieno mišinių virtuvės darbuotojai

Tragiškai mirus MIN-DAUGUI RIAUBAI, nuoširdžiai užjautame žmoną VIDĄ ir sūnelį.
Draugai

BRONIUI PERIOKUI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui, reikiame nuoširdžią užuojautą.
TSO darbuotojai

234930 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktorius 5-14 74 red pavaduotojo 5-14 46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiško ir žemės ūkio skyrių 5-14 83

«Колективниис дарбас» («Коллективный труд») — орган Аникшчійского районного комитета КП Литвы и Аникшчійского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuovės Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaustuovė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 87262.

Išleis antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.250 Užsak. Nr. 948